

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **V. K.**, zastoupený JUDr. Janem Žižlavským, advokátem se sídlem Dvořákova 13, Brno, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, se sídlem Malinovského nám. 3, Brno, ve věci žaloby proti rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 12. 2016, č. j. MMB/0502071/2016, a č. j. MMB/0501858/2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 10. 2018, č. j. 33 A 9/2017 - 69,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 12. 2016, čj. MMB/0502071/2016, sp. zn. 3220/OVV/MMB/0462329/2016, potvrdil usnesení Komise k projednávání přestupků městské části Brno-Líšeň (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 1. 11. 2016, čj. 10831/2016, sp. zn. 95/2016 (dále jen „opravné usnesení“), kterým byla opravena zjevná nesprávnost v odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 5. 10. 2016, čj. 4330/2016/2600, sp. zn. 95/2016 (dále jen „rozhodnutí I. stupně“). Dále žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 12. 2016, čj. MMB/0501858/2016, sp. zn. 3220/OVV/MMB/0462329/2016 (dále jen „napadené rozhodnutí“), změnil rozhodnutí I. stupně tak, že bylo v popisu skutku křestní jméno „M.“ nahrazeno křestním jménem „V.“. Ve zbytku bylo rozhodnutí potvrzeno.

[2] Rozhodnutím I. stupně byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti veřejnému pořádku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění ke dni vydání rozhodnutí I. stupně (dále jen „zákon o přestupcích“), kterého se dopustil tím, že dne 24. 3. 2016 kolem 15:00 hod. v Brně, na ulici Neklež 21, byl opakovaně a zákonným způsobem vyzván strážníky Městské policie Brno, aby odstranil z komunikace dva kusy zábradlí, které tam bezprostředně předtím rozmístil, což úmyslně odmítl a zábradlí neodstranil, čímž neuposlechl výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci. Za spáchání uvedeného přestupku byla žalobci uložena pokuta ve výši 500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

[3] Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 30. 10. 2018, čj. 33 A 9/2017 – 69 (dále jen „napadený rozsudek“), žalobu zamítl.

[4] Krajský soud se neztotožnil s námitkami žalobce, že správní orgány nesprávně hodnotily skutkové okolnosti případu, neboť výzva policistů k odstranění zábradlí z pozemní komunikace nebyla učiněna v souladu se zákonem. Uvedl, že je předně rozhodné, zda byla výzva policistů dostatečně určitá a srozumitelná natolik, aby jí žalobce porozuměl. V tomto ohledu nejsou dány žádné pochybnosti, neboť žalobce nejen ve správním řízení, ale také během ústního jednání před krajským soudem opakovaně uvedl, že výzvu záměrně (a tedy zcela úmyslně) neuposlechl.

[5] Dále se krajský soud zabýval tím, zda se jednalo o výzvu, která byla učiněna v mezích pravomoci úřední osoby. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2011, čj. 1 As 63/2011-90, a § 2 písm. d) a e) zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, dovodil, že policisté v projednávané věci nejednali z formálního hlediska v rozporu se svěřenou kompetencí, pakliže po žalobci prostřednictvím zákonné výzvy požadovali odstranění dvou kusů poměrně dlouhého zábradlí, jehož umístění téměř do středu vozovky nepochybně mělo za následek určité omezení plynulosti a bezpečnosti silničního provozu. Žalobce ostatně jejich výzvu neuposlechl nikoliv s odkazem na skutečnost, že disponuje povolením k záboru veřejné pozemní komunikace, které po něm strážníci podle videozáznamu vyžadovali, ale proto, že chce zamezit zaparkování jiných vozidel. Z toho důvodu krajský soud nepovažoval výzvu policistů, která spočívala v odstranění pouze dvou kusů zábradlí, a nikoliv samotného dopravníku, za nepřiměřenou či neumožňující docílit ochrany chráněného zájmu na bezpečnosti a plynulosti silničního provozu či dodržování právních předpisů. Pro posouzení zákonnosti výzvy není rozhodné, v jakém postavení byla ostatní vozidla stojící v ulici, ani to, zda policisté takto zasahovali z podnětu starosty městské části Brno-Líšeň, jak tvrdil žalobce. Podstatné je pouze to, že výzva vůči žalobci byla učiněna v zákonem předvídaném kompetenčním rámci obecní policie a způsobem souladným se zákonem.

[6] Výzva policistů tak nebyla učiněna v rozporu se zákonem stanovenou kompetencí a pravomocí. S ohledem na skutečnost, že výzva policistů byla vůči žalobci formulována dostatečně určitě a jejímu uposlechnutí nebránila žádná objektivní překážka, měl žalobce dotčené zábradlí z pozemní komunikace odstranit. V této souvislosti je nutné přisvědčit správním orgánům, že nelze obecně aprobovat jednání, kdy si fyzická osoba na základě vlastního přesvědčení udělá úsudek o tom, zda je výzva policistů přiměřená, resp. zda ji uposlechně, či nikoliv. Tím by totiž došlo k popření samotného účelu postavení policistů jako úředních osob, jejichž výkon pravomoci spočívající v ochraně zájmů chráněných zákonem mnohdy vyžaduje bezprostřední součinnost dotčených osob.

[7] Ohledně naplnění formální stránky skutkové podstaty daného přestupku není podstatné, zda a kým bylo zábradlí nakonec odstraněno, což ostatně z provedeného dokazování ani nevyplývá. Z hlediska naplnění formálních znaků skutkové podstaty předmětného přestupku je rozhodující skutečnost, že žalobce opakovanou výzvu policistů bezprostředně neuposlechl,

aniž by mu v tom bránila jakákoliv překážka, což jednoznačně vyplývá nejen z konzistentních svědeckých výpovědí třech policistů, ale také poměrně dlouhého videozáznamu.

[8] V závěru se krajský soud zabýval tvrzenou neúplností správního spisu. Uvedl, že došlo k pochybení Magistrátu města Brna, odboru dopravy, který správnímu orgánu I. stupně nedopatřením nezaslal všechny součásti policejní dokumentace, konkrétně všech 28 fotografií zobrazujících situaci v inkriminovaném místě v době přestupkového jednání žalobce. V každém případě však byla vina žalobce posouzena pouze na základě důkazů, které byly během ústního jednání před správním orgánem I. stupně řádně provedeny a s jejichž obsahem byl žalobce prostřednictvím své zmocněnkyně dodatečně seznámen, jak vyplývá z úředního záznamu o nahlížení do spisu ze dne 14. 9. 2016. Nelze tedy dospět k závěru, že byl žalobci postupem správních orgánů znemožněn výkon procesních práv obviněného z přestupku ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Spáchání přestupku bylo spolehlivě prokázáno zejména pořízeným videozáznamem a svědeckými výpověďmi zasahujících policistů, aniž by mohlo dodatečné doplnění dokazování oznámením přestupku a zbývajícími součástmi policejní fotodokumentace přispět k lepšímu objasnění skutkového stavu věci.

II. Kasační stížnost

[9] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatnil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[10] Stěžovatel má za to, že krajský soud se nedostatečně nezabýval postupem správních orgánů, který stěžovatel považuje za chaotický. Tvrdí, že původně bylo jeho jednání kvalifikováno jako neoprávněný zábor veřejného prostranství a během řízení před správním orgánem I. stupně překvalifikováno na neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci.

[11] Stěžovatel dále namítal nesprávný postup krajského soudu při hodnocení úplnosti správního spisu a jeho vedení. Dle stěžovatele krajský soud „bagatelizoval nepořádek a chaos ve správním spise“.

[12] Stěžovatel trvá na tom, že se přestupku nedopustil. Stát nemůže občanovi uložit povinnost podrobit se jakémukoliv pokynu příslušníka městské policie s tím, že si případně poté může stěžovat. Navíc stěžovatel ve výsledku výzvy uposlechl a zábradlí odstranil.

[13] Závěrem stěžovatel poznamenal, že uložená pokuta je dalším nástrojem v pokračující šikaně jeho osoby, jejímž cílem je trestat a zlikvidovat jej jako údajného stavebníka.

[14] S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[15] Žalovaný trvá na tom, že byly provedeny veškeré důkazy potřebné ke zjištění skutkového stavu. Městská policie oznámila stěžovateli podezření ze spáchání přestupku dle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích a přestupku dle § 42a odst. 1 písm. b) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, přičemž druhý přestupek projednával Odbor dopravy Magistrátu města Brna, a není tedy předmětem tohoto řízení.

[16] K námitce povinnosti podrobit se jakékoli výzvě úřední osoby žalovaný uvedl, že podrobit se výkonu pravomoci úřední osoby je povinen každý bez ohledu na vlastní soukromý názor, tj. aniž by nejdříve hodnotil zákonnost postupu úředních osob a teprve na základě tohoto hodnocení jejich pokynů uposlechl nebo neuposlechl (viz usnesení Ústavního soudu ze dne

6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 263/1997, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, čj. 2 As 25/2010 - 65, ze dne 17. 8. 2011, čj. 1 As 63/2011-90).

[17] Procesní práva stěžovatele i jeho práva garantovaná Ústavou a Listinou základních práv a svobod byla zachována jak v průběhu správního řízení, tak v řízení před krajským soudem. Skutkový stav věci byl prokázán.

[18] Z těchto důvodů navrhl žalovaný zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[19] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

[20] Kasační stížnost není důvodná.

[21] Nejdříve se Nejvyšší správní soud zabýval nepřezkoumatelností napadeného rozsudku krajského soudu. S námitkou týkající se vedení a obsahu správního spisu se vypořádal krajský soud dostatečně v bodě 29 napadeného rozsudku (bod 8 tohoto rozsudku) a Nejvyšší správní soud se s učiněnými závěry ztotožňuje. Zpočátku sice ve správním spise týkajícím se přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci chyběla část policejní dokumentace, konkrétně část fotografií zobrazujících situaci v inkriminovaném místě v době spáchání přestupku, nicméně toto pochybení bylo napraveno dosláním chybějící části a přiložením videozáznamu, na kterém je zachyceno jednání strážníků městské policie – výzva k odstranění zábradlí z vozovky. Kopie správního spisu byla předána zmocněnkyni stěžovatele a taktéž jí byl přehrán zmíněný videozáznam, jak vyplývá ze Záznamu o předání kopie spisového materiálu sp. zn. 95/2016 ze dne 14. 9. 2016, který je podepsán zmocněnkyní.

[22] K samotnému přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci dle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích odkazuje Nejvyšší správní soud předně na rozsudek ze dne 12. 2. 2015, čj. 3 As 92/2014 - 32, v němž dovedl, že „(f)ormální znaky přestupkového jednání jsou koncipovány tak, aby naplňovaly v běžných případech i znaky materiální. Pouze v případě, kdy existují významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek.“ Stěžovatel svým jednáním naplnil skutkovou podstatu vytýkaného přestupku ve všech jeho znacích, přičemž nebyly přítomny významné okolnosti, které by vyloučily, aby byl stěžovatelovým jednáním porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti.

[23] Krajský soud správně vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2011, čj. 1 As 63/2011 - 90, který odkazuje na usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 263/1997, a konstatuje, že „neuposlechnutí výzvy policisty jen podle subjektivní úvahy o tom, že se jedná o výzvu nesprávnou, představuje nikoli bezvýznamné obrožení jednoho z pravidel fungování demokratické společnosti“. Na tyto závěry odkázal Nejvyšší správní soud i v následné rozhodovací činnosti, a to v rozsudku ze dne 27. 11. 2019, čj. 9 As 131/2018 - 72, a ze dne 30. 4. 2020, čj. 5 As 313/2019 - 28, v němž uzavřel, že „(p)řípadná nezákonnost zásahu – tedy výzvy úřední osoby by byla v řízení o přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích relevantní pouze v případě, že by tuto výzvu bylo možné považovat prima facie za zjevný exces na straně vyzývající úřední osoby (...)“. Jak vyplývá ze zjištěného skutkového stavu, v nyní posuzovaném případě se nejedná o zjevný exces. Policisté stěžovatele opakovaně vyzvali k odstranění zábradlí za účelem zajištění

bezpečnosti a plynulosti provozu. Nedošlo k použití výhrůžek ani násilí a stěžovatel nakonec výzvám vyhověl.

[24] Nejvyšší správní soud neshledal ani porušení rovnováhy mezi zásadou iniciativy (§ 7 zákona o obecní policii) a zásadou přiměřenosti (§ 6 zákona o obecní policii). Přisvědčil závěrům správních orgánů a krajského soudu, že stěžovatel byl povinen uposlechnout výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci. Z obsahu spisového materiálu neplyne, že by zasahující policisté jednali nad rámec své pravomoci, který by opravňoval stěžovatele k neuposlechnutí výzvy (k tomu srovnej nálezn Ústavního soudu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08). Námitky stěžovatele směřující do nezákonnosti výzvy jsou tak nedůvodné.

[25] Spisový materiál taktéž nenasvědčuje tomu, že by uložení pokuty bylo šikanou vůči stěžovateli; spíše symbolická výše pokuty je adekvátní reakcí na jednání stěžovatele.

IV. Závěr a náklady řízení

[26] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[27] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. července 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu